

Sobůlky

Kraj: Jihomoravský

Správní obvod: Kyjov

Nadmořská výška: 244 m n. m.

Počet obyvatel: 844

Adresa URL: www.sobulky.cz

Okres: Hodonín

GPS souřadnice: 49.019640N, 17.078941E

První pís. zmínka: 1131 (893 let)

PSČ: 697 01

Historie obce Sobůlky

Její vznik je spojován se založením osady, původně nazvané Sobolkovici, o níž se první písemná zpráva datuje do 9. století. Nejstarší osídlení území Sobůlek je doloženo již před šesti tisíci lety lidem tzv. kultury s lineární keramikou. Od té doby jsou již archeologicky prokázána téměř všechna časová období. Vedle kosterních či věcných nálezů svědčí o nejstarším osídlení pozůstatky keltských a středověkých hradisek a tvrzí na kopci "Vala", lokalita "U Jozífka", či tvrzíště na "Tureckém kopci".

V ranném středověku byly Sobůlky jednou z největších osad Kyjovska. Polokočovný slovanský lid založil patrně v 9. století osadu jménem Sobolkovici, po svém zakladateli Sobolovi.

Záznam o majetku břeclavského kostela z r. 1131, kterému patřily dva lány v osadě Sobolkovici je nejstarší písemnou zmínkou o obci. Historické prameny uvádějí jako první vlastníky Sobůlek rod Dupníků v pol. 14. stol. Po nich se vystřídal v držení vesnice mnoho šlechtických rodů, např.: páni z Boskovic, z Kunštátu, Zástřizlové, páni z Ludanic a Žerotínové. Po roku 1691 patřila obec milotskému panství.

V zemských deskách olomouckých z roku 1378 je poprvé zmiňován tzv. zemanský poplužní dvůr, v jehož držení se vystřídaly rody ze Zdětína, Dluhošové z Kopenic a Vojkovští. Největšího rozmachu zemanský dvůr zažíval za života zámožné majitelky Heleny Dluhošové-Lévové, známé jako baronka Lérová.

Přibližně do 18. stol. byly i Sobůlky, stejně jako celé území Moravy, terčem cizích vojsk. Nejvíce patrně v letech 1468-71 za válek Matyáše Korvína s králem Jiřím z Poděbrad. Již zmíněné místní tvrze se pro svou dobrou viditelnost staly cílem nepřátelských vojsk, kterým zřejmě neodolaly. Roku 1605 Bočkajovci vypálili Kyjov a okolních 12 vesnic. Podle ústního podání pamětníků byl tehdy vypálen i sobůlský klášter, či kostelík, modlitebna nebo kaple. Slovanský klášter, který měl stávat na místě dnešní trati "Klášteříky", měl sloužit mladým dívkám jako místo ticha a klidu. Dodnes kolují o tomto místě dohady. Válečné útrapy se Sobůlkám nevyhnuly ani za války třicetileté. Docházelo k drancování domů a zásob jejich obyvatelů. Později na území obce přitáhla také turecko-tatarská vojska vezíra Achmeda Kiupriliho. Odtud pravděpodobně pochází mylný název tvrzíště v trati "Binky" - "Turecký kopec", jako mohyly navršené nad hrobem tureckého náčelníka.

Od roku 1664 užívala obec se svolením vrchnosti práva pečeti.

Od 18. stol. nebyly již Sobůlky ohrožovány útoky. Počet obyvatel se postupně rozrůstal a vzhled vesnice se měnil. Uklidnění poměrů v Sobůlkách a jejich růst v této a pozdější době mapují i historické prameny. Autoři místních publikací zmiňují starou pamětní knihu z roku 1692, napsanou kyjovským

farářem Janem Ignácem Mochnickým. V 18. století byl velkou hrozbou pro obyvatele výskyt moru hospodářských zvířat. Teprve roku 1849 přikročila vrchnost z Milotic k úplnému zrušení poddanství. K dopravnímu spojení vesnice s královským městem Kyjovem došlo v letech 1894 - 96 postavením silnice ze Sobůlek po silnici okresní vedoucí do Strážovic. Roku 1899 byla původní školní budova z roku 1794 rozšířena přístavbou, kterou prováděl stavitel Gustav Sonevend z Kyjova. V obci fungovaly obě tělocvičné jednoty, Orel i Sokol. Tyto byly jak nositeli pokroku, tak se také zasloužily o udržování místních tradic, jako byly místní slavné Martinské hody a jiné.

První světová válka znamenala období neustálých rekvizicí potravin a zvířectva. I občané Sobůlek se aktivně zapojili do válečných akcí. Bylo zde 15 legionářů, zahynulo 18 občanů. Za světové války došlo k přestavbě bývalé sýpky u zvonice v nynější kapli.

Za první republiky byla v obci zřízena elektřina (1932-36), znovu přistavena škola (1935) z důvodu potřeby 4 tříd. Za Druhé světové války bojovali v zahraničním vojsku 3 vojáci. Obec byla opět postižena hlavně povinnostmi odvádění dávek. Mladí povinně odcházeli na práce do Říše. Nejvíce příkoří pocítily osoby romské národnosti, které ve většině skončily své životy v koncentračních táborech. Jeden člověk byl popraven. Obec osvobodila rumunská vojska 28. dubna 1945. Po válce byl zaveden místní rozhlas a otevřena mateřská škola, obě roku 1947.

V období Československé socialistické republiky pokračuje postupný růst vesnice, kdy počet obyvatel graduje na počátku 70-tých let přes číslo 1030. V rámci "akcí Z" a jiných vyrostla v centru autobusová čekárna (1952 - 53), kravín JZD na kraji obce od Kyjova (1956), vznikla dobrovolná sportovní organizace Sokol - oddíl kopané (1957). Roku 1966 došlo k přístavbě nového sálu pohostinství, který dosud slouží většině kulturních akcí v obci. Roku 1967 byl rozšířen místní hřbitov pocházející z roku 1884. V květnu roku 1970 byl v centru obce odhalen pomník obětem první a druhé světové války. V letech 1969 - 73 byla postavena nová škola, téměř současně vyrostla na části bývalého zemanského dvora prodejna Jednoty.

Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let 20. století byla vystavěna v jižní části obce, v trati "Fleky", nová budova pro mateřskou školu. Tato však pro svůj účel nebyla nikdy využívána protože potřeby MŠ dostatečně pokrývá budova základní školy, jejíž součástí mateřská škola dnes je. Zmíněná budova slouží nyní jako dílna pro výrobu technického skla a potisk.

Bohatá historie Sobůlek, staré rody, rozvoj i pohromy, kultura, škola, nářečí, pověsti, kroje, zvyky a tradice, od pravěku až téměř po současnost, jsou zachyceny v krásné národopisné studii "Sobůlky", kterou napsal bývalý řídící učitel Vincenc Vožar. Tato kniha byla doplněna o některé fotografie s komentáři ze současnosti a znovu vydána v roce 1998.

